1894. XXIV. évfolyam. **148.** szám. Péntek, deczember **14.**

Előfizetési árak:
Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . 1 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kurczaparti-utcza 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények előfizetési pénzek és hirdetesek is küldendők.

SZENTESI LAP

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMÚ KÖZLÖNY.

Hirdetéseket
és nyilt-téri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számit.

Egyes példányok
kaphatók lapunk nyomdájában valamint Stark Nándor és Szigethy Z. könyv- és papirkereskedésében.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, szerdán és pénteken reggel.
Egyes szám ára 5 kr.

Főszerkesztő és kiadó-tulajdonos:
SIMA FERENCZ.
Felelős-szerkesztő:
KOVÁTS KÁLMÁN.

Lapunk megrendelhető:
a kiadóhivatalban és lapkihordóink utján,
kik az előfizetési pénzeket is felvehetik.

Ez-é a béke utja?

(P.) Lapunk mult számában, egy rövid és száraz közgyülési tudósitás keretében — minden kommentár nélkül — elmondottuk, hogy a megyepárt, 30 megyei és községi tisztviselő szavazatának segélyével, 15 szótöbbséggel kiszoritotta a vármegyei ellenzék vezérférfiait a megyei adminisztráczió legfontosabb organumából: a közigazgatási bizottságból.

Azért hangsulyozzuk azt, hogy a megyei és községi tisztviselők szavazatának segélyével történt meg az eset, mivel ebből a tényből bizonyos konzekvencziákat akarunk levonni a mások és a magunk számára.

Közismeretü dolog, hogy akkor, midőn Vadnay Andor dr. főispánná történt kineveztetésével egy uj korszak nyilt meg a vármegye közéletében, az ellenzék lábhoz tette harczokban megedzett fegyvereit és a béke zászlaját emelte föl. S azt a zászlót mind ez ideig hiven és őszinte jóakarattal magasan lobogtatta. Nem azért tette ezt, mintha kimerült volna az évek során át lefolyt nehéz küzdelmek ádáz zivataraiban; nem is azért, hogy az uj főispán kedvét keresse; hanem tette azon magasabb erkölcsi kötelesség tudatában, melylyel a közérdeknek tartozik, hogy a békés munkálkodás áldásos utját egyengesse.

S ugy látszott, hogy a béke létesitése nem is ütközik többé leküzdhetetlen akadályokba. Mert az utóbbi idők alatt leszorittattak a hatalom teréről többen azok közül, akiknek kárhozatos kormányzati rendszere — a visszaélések, bünök és hibák takargatása s a korrumpált elemek dédelgetése által — földulta a vármegye békéjét; másfelől pedig a kormányzat minden szervében helyet foglaló ellenzék éber és gondos ellenőrzése lehetővé tette a jó és tiszta adminisztráczió felé az ut előkészitését

Ily kedvező körülmények között Vadnay Andor dr. kormányzatától annál többet reménylettünk, mert erélyétől és jóakaratától joggal elvártuk, hogy a vezetése alatt álló tisztikar szellemét gyökeresen átalakitja és megjavitja. E részben könnyü feladat várt reá, csak akarnia kellett. Mert hiszen tudjuk, hogy törvényeink értelmében a főispáni állás immár megszünt puszta méltóság lenni. A főispán ma a kormányzatára bizott vármegye tényleges feje; s mint ilyen. elhatározó befolyást gyakorol a tisztikar szellemére, irányitja annak magatartását nemcsak a szorosabban vett bürokratikus, hanem közéleti tekintetben is.

A tisztikar eljárásáért tehát első sorban és tulnyomóan a főispán felelős. Az érdemből és a hibából egyaránt övé az oroszlánrész. Ebből önként következik, hogy a szóbanforgó szavazás kizárólag a főispán számlájára irandó, akár tényleges hozzájárulásával, akár passziv magatartásával idézte azt elő.

Már most kérdezni bátorkodunk, hogy a főispán urtól helyes volt é megengedni azt, hogy a tisztviselők maguk válasszanak maguknak a saját izlésüknek és érdekeiknek megfelelő ellenőröket?

Helyes volt é megengedni, hogy az „uj és egészséges kormányzati szellem“ megcsufolásával beválasszák a közigazgatási bizottságba azokat a régi tagokat, akikről Sima Ferencz azt irta s ország világ előtt fennen hirdette, hogy „büntakarók;“ és a kiken az esküdtszék rajta hagyta száradni azt a megbélyegzést?

Helyes volt é megengedni, hogy beválasszák például Stammer Sándort, akinek kormányzása megmételyezte Csongrádvármegye egész közszellemét, ugy hogy végre a korrumpált Szapáry kormány kénytelen volt őt a vármegye éléről eltávolitani; a kinek kormányzati szelleme még most is ott kisért a Varjassy és Herédi-féle ügyekben, és Isten a megmondhatója, hogy hol és mikor fogja kiütni a fejét még egyéb ügyekben is?

Helyes volt é megengedni például azt a kómikumot, hogy két országgyülési képviselővel, egy lelkészszel, egy ügyvéddel és egy biróval szemben beválasszák Herke Ferenczet, aki annak idejében kitünő adóvégrehajtó lehetett, és a párnák elliczitálásához pompásan érthetett ugyan, de a magasabb adminisztráczióról aligha bir több fogalommal, mint a hajdu a harangöntésről?

És helyesnek tartja é a főispán ur, hogy a 20 tagu közigazgatási bizottságban, az ellenőrzés szempontjából, ne legyen legalább 5 ellenzéki tag, pláne akkor, midőn a két párt — a független állásu elemeket tekintve — egyforma erős, sőt intellektualis tekintetben az ellenzék erősebb?

És egyáltalában annak a főispánnak, aki a tiszta, becsületes közigazgatás ideáljával és a pártatlanság programmjával jött ide, — szabad volt é megengedni, hogy az ellenzék teljesen kiszorittassék az annyira kivánatos ellenőrzésből?

Nem veszi é észre a főispán ur, hogy ezzel a saját feladatát is megnehezitette, mert ezután egyedül és kizárólag a saját szemére lesz utalva a purifikáczió herkulesi munkájában, holott az ellenzék Árgus szeme, nagy segitségére lett volna a hibák és fogyatkozások felfedezésénél?

És gondolt é arra a főispán ur, hogy most már az ellenőrzés organuma, valamint az ellenzéki eszmék és érzelmek levezető csatornája egyedül és kizárólag a sajtó lévén, rákényszerit bennünket, hogy az eddiginél erélyesebben és sokszor talán akaratlanul kiméletlenebbül kezeljük a tollat; a minek előreláthatólag a kedélyek még nagyobb foku elkeseredése és a kölcsönös viszonyok még fokozottabb elmérgesedése lesz a kimaradhatlan következménye?

Egyébiránt akármikép gondolkozzék és a fölmerült esetből bármily konzekvencziákat vonjon is le bárki, ez az eset kétszeres ok reá, hogy a vármegyei ellenzék haladjon tovább szilárdan a maga kijelölt utján — a béke felé. S mivel ez az eset is eklatans tanubizonyság, hogy a béke záloga nem a főispáni kézben, hanem az ellenzék megerősödésében van; annálfogva arra kell törekednünk fokozott erélylyel és buzgó kitartással, hogy oly impozáns többségre jussunk a vármegyén, amely erejének ellenállhatatlan fölényével képes lesz mindent és mindenkit elsöpörni, ami és aki utjában áll a pártatlan közigazgatás becsületes uralmának. Erre pedig tudvalevőleg nem soká kell várnunk: legfölebb a jövő évi választásokig. Akkor aztán majd véget vetünk a tisztviselőkkel szövetkezett Pallavicini uradalmi tisztség és bérlők kárhozatos uralkodásának.

Addig pedig, egyik kezünkben a béke zászlajával, másik kezünkben egyedüli fegyverünkkel: a kihegyezett tollal folytatjuk a harczot!

A vármegye közgyülése.

— Második nap. —

Eddig ahoz voltunk szokva, hogy a megyei közgyülések második napján a bizottsági tagok érdeklődése a sempontig sülyedt alá Most azonban a 2-ik napi ülés is elég népes volt Hogy ennek daczára élénkebb vita nem fejlődött ki, annak az volt az oka, hogy az ellenzék vezér nélkül állott. Sima Ferencz ugyanis, aki már az első napi ülés előtt beteg volt, s az első napon is csak rendkivüli akarat-ereje által sarkalva jelent meg, kénytelen volt ágyban maradni. Hanem azért az ellenzék tagjai teljesitették kötelességüket, s egypár tételnél sikeresen érvényesitették álláspontjukat.

A napirend előtt Balogh János szólalt föl, s kijelentette, hogy a közigazgatási bizottsági tagságról lemond. A közgyülés tudomásul vette a lemondást, a főispán azon kijelentésével együtt, hogy az uj választás megejtésére még ebben a hónapban rendkivüli közgyülés lesz egybehiva. (Mint értesülünk, le fog mondani id. Eszes Mátyás is mert a választásnál az ellenzék nem szavazván, nem hajlandó elfogadni oly mandátumot, amely az ellenpárttól származik.)

Ezután gyorsan pergették le a napirend tételeit.

Tudomásul vették a belügyminiszter azon értesitését, hogy a dotácziót 4550 frttal fölemeli; s elhatározták hogy ezen összeg terhére rendszeresittetik: egy könyvelői állás a pénztárnál 1000 frt, egy árvaszéki nyilvántartói állás 1000 frt, egy járásorvosi állás Csongrádra 700 frt, egy árvaszéki irattárosi állás 650 frt, és 3 dijnoki állás a szolgabiróságoknál, egyenként 365 frt fizetéssel.

Szentes város képviselőtestületének azon határozata, melylyel a Kovács Pál volt számvevő által el nem számolt helypénz megtéritése alól az ellenőrző tisztviselőket felmentette — megsemmisittetett.

A belügyminiszter jóváhagyván a törvényhatóság azon határozatát, hogy a nagy emlékü Klauzál Gábor volt vármegyei követ és 48-aki miniszter arczképét lefesteti, — az alispán utasittatott, hogy a festmény elkészitése iránt valamelyik művészszel kössön szerződést, és a költség fedezete tárgyában tegyen javaslatot.

Ugyancsak a belügyminiszter jóváhagyta az ebtartási szabályrendeleten tett módositást, mely szerint minden háznál a községek belterületén egy, a külterületeken pedig két házőrző kutya adómentes. Ennél a tételnél Babós Sándor erélyesen kikelt a rendőrség ellen azért, mert a tanyák között agyon akarja lövetni az oly ebeket, a melyek megkötve nincsenek. Kátai Pál János pedig a közönség tájékoztatása végett, kérte a szabályrendeleten tett módositás közhirré tételét; amit az alispán meg is igért. Cicatriczis Lajos főjegyző ugy véli, hogy az oly kutyákat, amelyeken koloncz van, nem szabad elpusztittatni. Aradi Kálmán főkapitány azonban hivatkozik az ebtartási szabályrendeletre, mely világosan rendeli, hogy az ebek nappal kötve tartandók, s a rendőrségnek kötelességévé teszi a szabadon járó ebek elpusztitását. Kátai Pál János azt vitatja, hogy a mig az eb a tulajdonos földjén van, addig senkinek sincs joga azt bántani; a rendőrség csak akkor pusztithatja el, ha az országutra megy a kutya. Kálmán Mihály hasonló nézetben van, s a szabályrendelet ily értelemben való megváltoztatását sürgeti. Csató Zsigmond alispán megnyugtatja a felszólalókat, hogy a szabályreudelet kivánságuk szerint fog a rendőrség által értelmeztetni.

Csemegi Antal volt csongrádi főszolgabiró végkielégités gyanánt két évi fizetésének kiutalványozását kéri; a nyugdij választmány azonban a kérelmet elutasitandónak tartja. A közgyűlés rövid vita után — melyben Balogh János, Kátai Pál Jáno, továbbá Cicatriczis Lajos és Bánfalvi Lajos vettek részt — a nyugdij választmány javaslatának mellőzésével Csemeginek a végkielégitéshez való igényét megállapitja.

Dr. Beck volt járási orvos özvegye részére a szabálysaerü félnyugdij megszavaztatik.

A milleniumi kiállitáson bemutatandó csongrádmegyei ház költségei 1900 frtban elfogadtatnak, és Csató alispán megbizatik, hogy abban a házban egy csongrádmegyei családot helyezzen el.

A vármegyei monografiára nézve elfogadtatik Zsilinszky Mihály azon kivánsága, hogy a munka 5 ivvel nagyobb legyen, mint eredetileg tervezve volt.

Az alispán felhatalmaztatik, hogy a közművelődési alapból közigazgatási könyvtárra évenként 100 frtot forditson. Balogh János inditványára évenkint szintén 100 frt lesz forditandó történelmi szakmunkák beszerzésére is.

A Kölcsey egyesület azon kérelme, hogy a millenium alkalmából Pusztaszer község és a pusztaszeri apátság helyreállittassék — kiadatik a milleniumi bizottságnak.

Babós Sándor és társainak azon inditványa hogy a forgalomban lévő ürmértékeken kivül még egy 30 literes ürmérték használatba vétele iránt felterjesztés intéztessék a kereskedelmi minisztérlumhoz elfogadtatik, és a felterjesztés pártolás végett az összes törvényhatóságoknak, valamint a szegedi kereskedelmi és iparkamarának megküldetik.

A Krisztiáni István szentesi főgimnáziumi tanár állandósitása ügyében hozott képviselőtestületi határozat ellen beadott felebbezés, abból az okból, hogy a gimnáziumi ügyekben nem a vármegye, hanem a közoktatási kormány képezi az illetékes felebbviteli fórumot — elutasittatik.

Ezután több községi határozat ellen beadott felebbezés, továbbá néhány költségvetés és számadás intéztetett el, s ezzel a közgyűlés véget ért.

A közigazgatási bizottág ülése.

A decz 13-án tartott közigazgatási bizottsági ülés a szó szoros értelmében tárgyhiányban szenvedett. S azok között az ügyek között is, amelyeket a szakelőadók elreferáltak, alig akadt egy-két emlitésre méltó.

Az alispán előterjesztette a belügymIniszternek Balogh Ferencz és Tóth Gyula szentes-városi tisztviselők fegyelmi ügyében hozott, és lapunkban már fölemlitett határozatait; melyek szerint Tóth Gyula 150 frt pénzbirsággal szabadul, Balogh Ferencz pedig addig is mig ügye végeldöntést nyer — visszahelyeztetik. A miniszteri rendeletek végrehajtás végett kiadatnak a városi tanácsnak. Legérdekesebb volt az alispáni referádák közül a Tápé község és Szeged város között, a tápéi kompnál gyakorolt vámszedési jog miatt fölmerült konfliktus. A dolog genezise az, amit lapunk mult vasárnapi számában elmondottunk. A szegedi magisztrátus egyszerre megakarja változtatni a 30 év óta fentállott gyakorlatot, a mely — mint egyik bizottsági tag megjegyezte — nem is a vámszedési jogot szabályozó engedély okmányon, hanem a felek között kötött magánjogi egyezségen alapszik. A község ebben az ügyben felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, kérvén, hogy a Szeged város által erőszakolt visszaélést szüntesse meg. Ezen felterjesztés pártolására kérte fel a község a közigazgatási bizottságot, amit a bizottság készségesen meg is tesz, s kifejti a miniszter előtt, hogy a tápéiak álláspontja nemcsak a méltányosságon, hanem világos jogon alapszik.

Még egy közérdekü referádája volt az alispánnak: a csongrádi kompon való közlekedés kérdése. Megtudtuk ebből, hogy a csongrádi kompon jövőre az ottani réti birtokosokon kivül senki se közlekedhetik; mert a hatóság a legszigorubban ellenőrzi a révészeket, s ha ez sem használna, végkép be fogja szüntetni a csongrádi kompközlekedést.

A tanfelügyelő referádái közül kiemeljük a szegvári tanitók azon panaszát, hogy a község nem adja ki nekik rendes időben a fizetéseiket. A járási főszolgabiró utasittatott, hogy a községet a tanitói fizetések pontos kiszolgáltatására szoritsa, s a főispán propoziciójára az alispán felhivatott, hogy ezen határozat végrehajtását erélyesen ellenőrizze.

Még az államépitészeti hivatal távozó főnöke Raisz Ernő kir. mérnök terjesztette elő bucsu-jelentését, részletesen folsorolván a távozása előtt általa tett intézkedéseket, s aztán az alig egy óra hosszáig tartó ülés bezáratott.

Kérelem.

Szentes város polgáraihoz!

A város közönsége áldozatkészségéből, mindkét nembeli szegénysorsu munkaképtelen egyének befogadására alkalmas menedékház immár rendeltetésének át adatott, hol 50 munkaképtelen szegény, tisztességes lakás, élelem, ruházat és gondozásban részesül.

Midőn a szegényekről ily módon gondoskodva lett, a koldulást az egész város határában beszüntettük illetve betiltottuk, sőt a vidékiek koldulása sem engedtetik meg városunkban, hanem egy adag élelem kiszolgálása után, a városból tovább meneszteltetnek.

Ezen intézkedés által a város közönsége meg van kiméive attól, hogy az egyes házakhoz, könyöradományok gyüjtése czéljából, a koldusok eljárjanak és hogy az élet fenttartásához szükséges dolgok beszerzése iránt a szegények házalni legyenek kénytelenek, de a mi a fő, a vidéki koldusok kóborlásának beszüntetése által a közbiztonság kevésbé lesz veszélyeztetve. Ezen előnyöket a város közönsége belátva, már eddig is többen részint alapitványt tettek, részint évi segélyben ré-

A „SZENTESI LAP" TÁRCÁJA.

Érdekes látnivalók.

— Irta: **Lola.** —

Az időrendet és történeti fejleményeket tekintve a kép az északi oldalon kezdődik el a nagy csatakép részlettel. A közép és előteret lerombolt ó-szláv földvárak képezik, melyek körül kétségbeesett csata dul. A harcz már befejezéséhez közelg, a foglyok közt ott van Latorcz, Swatopluk egyik alvezére, lánya előtte leborulva, jajongva öleli át térdeit. Odább egy magas dombon Árpád áll vezérkarával, tüzes tüskölő paripákon s büszkén, felséges önérzettel tekint végig a sikon, mely a honfoglalás nagy munkája után mert már az övé. Mögötte hosszu sorban a málhás szekerek s a bevándorlók családjai, kik közt négy rézcsengős bivaly által vont szekéren ül a fejedelemné. Az előtérben ó-szláv oltár áll, hol a főpap véres holtteste hever.

A munkácsi hegyektől a siktáj felé vonuló völgy telve van nyüzsgő emberáradattal, melynek legremekebb részlete a nőrablás. A szolyvai havasokkal szemben a beregi rónaság terül, s bár a képnek minden egyes részlete varázsos hatásu, de e tájkép a beregszászi hegyekkel bővitve tökéletes illusióba ringat. Ameddig a szem belát, ameddig a derüs égboltozat a távolban kékellő hegyekkel ölelkezik, buján termő rónaság terül el, melyen ezüst szalagként a Latorcza .ize huzódik keresztül, fodros habjai szinte meg-megcsillanak a verőfényben. A sikságnak arczczal fordulva lobogó máglya előtt. kezeit áldólag kiterjesztve áll a diszöltönyös táltos amint áldozatot mutat be a Hadurnak. Ez alak oly élethü, oly természetes eleven, hogy szinte várja az ember: mikor mondja már el áldását s bocsátja le karjait.

Leirhatlan az a benyomás, amit a kép szemlélőre tesz. Visszalátunk ezer év előtti dicsőségünkre, s meggyőződéssé válik bennünk a hit, hogy a honfoglalás csak igy történhetett, csak igy kellett annak történnie. Nem festmény az amit magunk előtt látunk, hanem tökéletes valóság, az alakok elevenek, élni, mozogni látjuk őket. Itt az adáz küzdelem zaját véljük hallani, odább az elrablott nők sikoltozásait, az áldozat bemutatásnál lélekzetünket visszafojtva nézzük az ünnepélyes szertartást, melynek magasztos csöndjét csak a kis patakocska csobogása zavarja. A kialvó félben lévő zsarátnok fel-felcsillan, egy lerombolt épület tüzhelyén, hova a betört ablakon át láthatunk a hamu alatt alig észrevehető parázs pislákol, felvillanását csak néha-néha látják, mintha olykor egykis léghuzam elesztené. A teljes valóság impressziójával hat ránk minden egyes részlet! Amott az utfélen két tarisznya hever, azt mondja a felügyelő, hogy az egyik igazi tarisznya. Azt hiszszük, mindakettő az, minthogy valóság minden e képen, s ha egyik mégis festett, akkor bizonyára az lesz az, amelyik tőlünk távolabb hever. De csak igy okoskodva, és nem a szemléletből tudjuk körülbelül meghatározni, melyik a természetes és melyik a művészileg ábrázolt.

Nem lehet annak a képnek a nézésével betelni. Kétszer, háromszor visszafordultam. hogy még egy pillantást vessek arra a varázslatba ejtő csoda festményre.

Azután megnéztem a Munkácsy „Honfoglalás"-át.

Igazán sajnálom, hogy kalauzoló barátom tanácsára nem hallgattam, s előbb nem ezt néztem meg.

A Feszty-kép után a Munkácsy képe nem elégit ki. Mi laikusok, akik a birálatot főként a kép által a nézőre gyakorolt impresszióból alkotjuk meg: a Feszty eleven, életdus képe után a Munkácsy képpel nem vagyunk képesek lelkesülni. Ez egy impozáns festmény, amaz pedig eleven jelenet. A Honfoglalás inkább meghat, a Magyarok bejövetele fellelkesit, magával ragad. A Munkácsy képe tul van zsufolva, ember ember hátán, alakjaiban kevés az élet, — Fesztynél se tulzsufoltság, se üresség nincsen, alakjai élnek, mozognak. Az is igaz azomban, hogy ugyanazon alakok más körülmények közt vannak ábrázolva Munkácsynál mint Fesztynél; a Honfoglalás Árpádja a hódolatot fogadja méltóságos nyugodtsággal, mig a körkép Árpádja a jól végzett munka után büszkén, villogó tekintettel szemléli a megszerzett uj haznát. A két kép külön tárgya és méretei tehát megmagyarázzák, hogy miért oly aránytalanul nagyobb a Feszty-kép által gyakorolt hatás mint a Honfoglalásé. Azt azomban ajánlom, hogy ha a két képet meg akarja nézni valaki, hogy méltóképen gyönyörködhessék mindkettőben: előbb a Munkácsy-képet nézze meg.

A még mindig restaurálás alatt álló Matyás templomot csak gyönge gázvilágitás mellett szemlélhettem. Istennek méltó háza ez, nemes pompája, lebilincselő szépsége szárnyat ad a léleknek, ünnepies meghatottság szállja meg az embert ezen annyi odaadó gonddal renovált gyönyörü szentegyházban. Csak azt sajnálom, hogy nappal nem láttam a csodás szépségü munkát, mely a templom belsejét ékesiti.

Elhaladva Budavárban a Hentzi-szobornak nevezett szégyen — vasmonstrum mellett, megnéztem a Honvéd-emléket. Milyen ellentét! Ez itt a szabadságért megvivott dicső küzdelemnek, a magyar honszeretetnek diadaloszlopa, amaz a sötét kolosszus a magyarság leigázásának, a pusztitásnak gyászos jelvénye. Igazán, gyülöltebbé nem lehetett volna tenni e megvetett vas emlékjelt, mint hogy közelében emelték a magyarszabadság védelmében elhullott félistenek emlék oszlopát.

És végül, hadd szóljak valamit arról a bolondságról, melyre ha vissza emlékszem, még most is nevetnem kell. Az illuzió hinta ez, valami pihent eszü német fundálta ki, s a chicagói kiállitásról került hozzánk. Utitársam addig kért, unszolt, mig végre beleegyeztem, hogy megnézzük ezt az ördöngös masinát. Egy négyszögletü kis kabinba léptünk

szesitik a szegény menház alapot olyan összeg erejéig mint a mely összeget évenként a koldusoknak szétosztattak.

Hogy a város közönsége kellőleg tájékozva legyen arra nézve, hogy a szegénynek szánt adományait hova juttassa el, értesitem a közönséget, mikép a pénzbeli adományokat a polgármesteri hivatalban, a terményekben való adományokat a szegény menház gondnokának Mészáros Istvánnak, a ki a szegény menházban lakik, szolgáltassák át. Az adományok a helyi lapban nyilvánossan fognak nyugtáztatni.

Tisztelt Polgártársak! Ne feledkezzenek meg a szegényekről, mert a legnemesebb jótett az, midőn a szegények helyzetét türhetőbbé tenni közre munkálnak. Felkérem azért Önöket, hogy adakozzanak sorsukhoz képest a városi szegények segélyezésére.

Szentesen, 1894. deczember 12.

Burián Lajos,
polgármester.

Országgyülés.

A decz. 11. és 12-iki ülés — mint már jelentettük — az indemnitás tárgyalásával telt el. A ház a 12-iki ülésben nagy többséggel elfogadta a javaslatot.

Decz. 13 án a földmivelésügyi költségvetés félbeszakitott tárgyalásának a folytatása volt napirenden. Mondhatjuk, hogy az egész eddigi vitának ez volt a legérdekesebb napja; mert ugy a gr. Apponyi, mint a Miklós Ödön államtitkár beszéde igen figyelemreméltó.

Az első szónok Bernáth Dezső volt. Röviden beszélt, kritizálva a földmivelésügyi minisztérium tevékenységét.

Utána gróf Apponyi Albert szólalt föl. A képviselők a folyosókról is besiettek, hogy meghallgassák. A nemzeti párt vezére igen részletesen, sőt mondhatjuk, nagy alapossággal fejtegette a mezőgazdasági válság természetét és annak okait. — Beszédének elején a világgazdaság proczesszusát vázolta, majd áttért Magyarország specziális viszonyaira s azt bizonyitgatta, hogy nálunk a mezőgazdasági kérdésekkel sokkalta sulyosabb helyzet fűződik össze, mint bármely más államban. megtámadta az egyoldalu kereskedelmi politikát, a pénzügyi politikáról pedig azt mondta, bogy annak eredménye abban jelentkezik, hogy a deficzit az államháztartásból átvitetett a társadalom háztartásába. Ezután foglalkozott azokkal a teendőkkel, mik a sulyos mezőgazdasági viszonyok megjavitása czéljából szükségesek. Ezek a teendők irányulnak a földjavitásra, a gazdasági intelligenczia fejlesztésére, a birtokviszonyok kikorrigálására, a helyes telepitési politikára és a mezőgazdasági hitel rendezésére. Ez utóbbira nézve nem tartja helyes tervezetnek az agrárbankot, mert elhibázott dolog egy ily intézmény tetejébe egy nyerészkedő bankot állitani. Beszélt még a gazdasági ipar fejlesztéséről, a vámközösség kérdéséről, ma d meg a malmok őrlési kedvezményeiről és a határidő-üzlet káros hatásairól. Végül kijelentette, hogy nincsen bizalommal a kormány földmivelésügyi politikája iránt, s ennélfogva a költségvetést nem fogadja el.

Beszédét általános figyelemmel hallgatták s a bal- és szélső baloldalról gyakori élénk helyeslésel kisérték.

Nem kevésbbé érdekes, sőt a benne foglalt elvi kijelentéseknél fogva, jelentős is a Miklós Ödön államtitkár beszéde, mely ugyszólván a kormány földmivelésügyi politikájának is részletesebb programmjául tekinthető. A miniszter hézagos programmbeszéde után az államtitkár mai felszólalása sok emberben azt az impressziót keltette, hogy tulajdonképpen az államtitkár csinálja a földmivelésügyi politikát. Miklós Ödön a gróf Apponyi beszédének az ötletéből fejtegette álláspontját, s igy részben polemizált, mindazáltal felölelte a mezőgazdasági helyzettel összefüződő jelentősebb kérdések egész csoportját és általános képet adott nemcsak a helyzetről, hanem a kormány terveiről is. Beszédének egynémely részét, főleg azt, melyben az általános csatornázás kérdéseiről, a gabonaelevátor-hálózat általánositásáról és a mezőgazdasági hitel rendezéséről szólott, a bal- és szelső baloldalon is élénken helyeselték, a jobboldal pedig zajosan éljenzett neki. A tartálmas beszéd végén a jobboldalról ujra felhangzott az éljenzés.

Ezután a vita folytatását holnapra halasztották és Babó Emil terjesztette elő interpelláczióját Leipold tartalékos hadnagy lefokoztatásának ügyében, kit a Kossuth temetésén polgári minőségében való részvételéért megfosztottak tartalékos tiszti rangjától. Babó a bal- és szélsőbaloldal zajos tetszés nyilatkozatai mellett fejtette ki a katonai becsületbiróság eljárásának a nemzeti közérzületre sérelmes természetét és igen helyesen mutatta ki a becsületbirósági itélet teljes jogtalanságát. Az ellenzéki pártok hangulatát méltán ingerelte fel ennek a botrányos ügynek az ismertetése, mig a jobboldal némán hallgatott.

Wekerle Sándor miniszterelnök szólalt föl ezután. Nem adott végléges választ, hanem csak a tényállás dolgában tett észrevételeket. Egész beszédéből kitünik, hogy ő se tudja védelmezni a katonai becsületbiróság eljárását, s ezért ahhoz folyamodott, hogy a tényállásnak magával az itélettel ellenkező szinezetet adjon. A bal- és szélső baloldalról ingerült közbeszólások hangzottak s néha szinte viharos erővel tört ki a hallottakon való méltatlankodás.

Babó Emil sikerült viszonválaszban jelentette ki, hogy az ideiglenes választ se veszi tudomásul. Ezzel az ülés véget ért.

Helyi és vegyes hirek.

(r.) — **A püspök Csonrádon.** Jung János felszentelt püspök és a váczi egyházmegye püspöki helynöke — mint értesülünk — hivatalos ügyekben Csongrádon időzik.

(r.) — **Tyll László** csendőrfőhadnagyot, a szegedi csendőr-kerület egyik legkitünőbb és nálunk is előnyösen ismert tisztjét, Mármaros-Szigetre helyezték át. Köztbiztonságunkra bizonyára hátrányosan érezhető lesz ez ügyes és vidékünk viszonyaival alaposan ismerös csendőrtiszt távozása.

(r.) — **Dohány beváltás.** Vármegyénk területére a dohány beváltási határnapokat a következőleg állapitotta meg a pénzügyminiszter: Szegeden 1895 jan. 2-től 29-ig; Csanyon január 2-től 28-ig; Csongrádon január 2-től 16-ig.

— **A nyomozott adóhátralékosok.** Hiába, legnehezebb dolog adót fizetni! azért nem is szivesen teszi ezt senkisem. Ezt mutatja legalább az hogy Apácza községből ugy elment az adófizetés elől 25 ember, hogy se hirét se hamvát nem tudják. Most tehát köröztetik őket és igy megértük azt, hogy az embert még az adóhátralékért is nyomozzák.

(r.) — **Fegyelmi ügyek.** A vármegye fegyelmi választmánya f. hó 13-án tartott ülésében Topscher János sándorfalvi biró fegyelmi ügyében — Balogh János inditványára — elfogadta Topscher lemondását, amivel ez az ügy befejezést nyert. Cicatriczis Lajos hivatalvesztést inditványozott, javaslatával azonban maga maradt. Forgó G. Pál csongrádi másodbiró ügyében a fegyelmi választmány marasztaló határozatot hozott. Hanem az a csodálatos, hogy nem tárgyalták a Herédi Veeon-féle ügyet; daczára annak, hogy ezt a belügyminiszter sürgeti, és hogy a vármegyei ellenzék egyik legelőbbkelőbb tagja előtt a legilletékesebb helyen kijelentettett, hogy a mostani fegyelmi választmányi ülésnek ez az ügy lesz az egyedüli tárgya. Hja, persze, az a baj, hogy Herédi Veront véletlenül nem — Pallavicinek hivják. Bezzeg elintéznék akkor az ügyet — lóhalálában. És még bátrak vagyunk egy kérdést intézni. Fel van é már függesztve Zsarkó Ferencz sándorfalvi jegyző? Mert hát ama bizonyos legilletékesebb helyen ez is meg volt igérve; s az az egy bizonyos, hogy a fegyelmi ügyekben nem vagyunk hajlandók eltürni a Tallián-féle taktikázást. Vagy-vagy.

— **A két Julianna.** Gombos Julianna és Orosz Julianna szentesi cselédek, Farkas Eugenia lakásába az ablakon keresztül bemásztak és onnan 50 forintot loptak el. A törvényszék hat havi börtönre büntette a tolvaj cselédeket.

— **Tolonczozás.** Egy félegyházi fiu, a kit Kvetics Bálintnak hivnak, a napokban keresztül csavargott Szentesen. Itt azonban rendőrségünk letartóztatta és illetőségi helyére tolonczolta.

— **A kiutasitott némber.** Mégis csak jó nép vagyunk mi; mert nállunk mindenki menedéket talál. Jól tudta ezt özv. Király Antalné; azért Szolnokról ide tette át tartózkodási helyét; mivel azonban egy 4 éves és egy 2 hónapos gyermekével itt nemcsak koldult, de botrányosan részegeskedett is: azért rendőrségünk öt kiutasitotta s igy most ez az anyai névre méltatlan anya, ujból Szolnokot fogja boldogitani.

(r.) — **Lopás és betörés Sándorfalván.** A napokban egy betörés és egy lopás történt Sandorfalva községben. Az egyik helyről élelmi szereket, a másik helyről pedig egy kocsit és 2 lovat vittek el. A jelekből azt következtik, hogy a tettesek azok a czigányok, akik a mult héten szöktek meg a szegedi csillagbörtönből.

— **Tolonczozás.** Nem nagyon szerette Lapu Sándor a majszt'ram szigoruságát, azért hogy ettől meg a lábszijtól megszabaduljon hat nem csak sokat lapult, de oly szépen el is szökött helyéről, hogy csak akkor vették már észre midón más határban volt. Rendőrségünk azonban elfogta az itt lappangó Laputt és hogy majd szülei lapitsák meg jobban. hát Félegyházára, szülővárosába fogják haza tolonczolni.

— **Halottrabló gyermekek.** A szegedt rendőrség a napokban egy elvetemült tolvajbandás keritett kézre, a mely csupa tizenkét-tizenöt évei fiukból van összeállitva, a kik megszöktek a szülői háztól s a városon kivül a kubikgödrökben, földhányásokban éltek. A fiuk fölött egy tizenötéves „kap tány" rendelkezett, a ki éjnek idején vezette őket tolvajlásra. Ez a banda, a melyet a város alatt elterülő földeken szedtek össze, nemcsak lopott, hanem más rettenetes dolgot is művelt. A fiatal csavargók az alsó rákosi temetőben több sirt felástak, kiszedték belőlük a porladozó csontokat s eladták a csontkereskedőnek. A lelketlen gyermekeket, a k k közt nem egy van, a ki már hosszabb időt töltött az aszódi javóintézetben, átadták a járásbiróságnak.

— **Az uj lakó — a „Csillag"-ban.** A két czigány ügyesen elment, de egy annál „előkelőbb" uj lakóhoz jutott a napokban a szegedi csillagbörtön. Budapestről hozták Szegedre Hatzinger ur gondos keze alá a hiressé vált bank-sikkasztót, Berecz Antalt, akit négy és fél esztendőre itélt a legfelsőbb itélőszék. Ezt a kis időt a szegedi „Csillag"-ban tölti ki egy nagy társaságban Farkas Menyhérttel és másokkal.

— **A nélkülözhetlen akasztófa.** Bozen város tanácsa e század elején kötél általi halálra itélt egy gonosztevőt. Miután a városnak akasztófája nem volt, a szomszédos Kaltern város tanácsához fordult azzal a kéréssel, kölcsönözze oda az akasztófáját. A kalterni derék városi tanácsosok azonban felháborodással utasitották vissza ezt a kérést, megjegyezvén: Az akasztófát ki nem kölcsönözzük; szükségünk van rá magunknak és gyermekeinknek. E tagadó válaszra aztán a bozeniek is csináltattak maguknak akasztófát.

---

be, hol a székek, asztalkák, képek, tükrökön kivül a középen keresztül huzódó vas tengelyen tágas hinta függ hat paddal rajta. Az asztalkákon gy rtyák égtek. Beültünk a hintóba mintegy tizen, közöttünk öt vagy hat hölgy. A hinta aztán elkezdett ringani. Eleinte jól ment minden, hanem egyszer aztán nagy lendületet kapott, s haladtunk felfelé az égnek. Fejjel lefelé a szoba szőnyegének, lábbal a menyezet felé bizony furcsa állapot, s mondhatom, ugyancsak kritikus helyzet volt a mi helyzetünk! Volt is sikoltozás! Szédület vett rajtam is erőt eltakartgm szemeimet s erősen belekapaszkodtam utitársam karjába, hogy, ha esünk, legalább együtt essünk ha idecsábitott! A hinta aztán saját tengelye közül teljes kört irt le, de még akkor sem állott meg, daczára, hogy különösen mi hölgyek ugyancsak kértük a németet: „elég Ferencz!" A hinta csak forgott, utoljára már nem is tudtuk hol vagyunk, egyszer fejünk felett az asztalok, székek, másszor meg mi voltunk lábbal fel, fejjel le, legalább igy képzeltük.

Milyen jól esett mikor megállott a hinta s mi ép bőrrel menekülhettünk! Az előcsarnokban aztán a helyzet komikuma okozta nagy nevetés közt tanakodtunk, mi történt hát velünk, mi volt ez a szemfényvesztés?

Igen egyszerü pedig a dolog nyitja. A németet kérdőre vontam, az aztán megmagyarázott mindent. A hinta, melyben ültünk, meg se mozdult, hanem az egész szoba forgott körülöttünk. A butorzat oda van erősitve a falakhoz és padozathoz. A gyertya maga imitáczió, a lángja villanyfény. De az illuzio oly tökéletes, hogy — mint a német mondta — nem egy hintázó már tengeri bajt is kapott hintázás közben . . . .

És most befejezem ezuttal a látnivalók leirását. Ha kedves kalauzommal ismét teszünk egy sétát Pesten, majd folytatni fogjuk. Addig pedig adieu!

(Vége.)

— **Halálos tréfa.** Orosházon a mult vasárnap a szülők távollétében Dénes György gazda Sándor nevü fia hét éves öcscsével játszadozott. Egyszerre azt mondta az idősebb fiu, hogy ő most felakasztja magát. Öcscse intette, hogy ilyen rossz tréfát ne csináljon s egy perczre kiment. Mire visszatért bátyja már a haláltusát vivta. Csakugyan felakasztotta magát s rövid szenvedés után meghalt. A szülők már csak a fiuk holttestét találták meg.

Irodalom.

„Az osztrák magyar monarchia irásban és képben" czimü nagy hon- és népismertető vállalat deczember 1-én megjelent 217-ik füzete kiválóan érdekes tartalmu. Dunán tuli vidékek leirásából Tolnamegye ismertetésének a befejezését és Somogymegye leirásának nagyobb részét foglalja magában. Mind a ket becses közlemény Baksay Sándor kitünő tollából származik, ki hosszabb időn át élvén hazánk ezen vidékein, személyes tapasztalásból is jól ismeri a leirt helyeket. Ezen tapasztalatokat tetemesen bővitette és tökéletesitette a szerző azzal, hogy dolgozatainak megirása előtt hetekig tartó utazással ujra bejárta a leirandó területeket s szorgalmasan gyüjtögette a helyszinén a legujabb és legmegbizhatóbb adatokat, melyek jó részben itt jutnak először a nyilvánosság elé. E munkájában részint előlegesen adatok szolgáltatásával, részint a már kész dolgozat felülvizsgálásával támogatták a szerzőt olyan férfiak, kik mint az illető vidékek szülöttei, vagy lakói alaposan ismerik ott a földet és népet egyiránt, nevezetesen Somogyra nézve: Kammerer Ernő orsz. képviselő, (ki különösen Tolnát illetőleg is sok becses adatot szolgáltatott), továbbá ifj. gr. Széchenyi Imre, Péchy Imre a magyar kir. államnyomda igazgatója, Inkey Béla, Szabó Kálmán kaposvári ügyvéd, Melhard Gyula mernyei plébános, ki maga is maga is épen Somogymegye monographiáján dolgozik, s még többen; végül a dolgozatok történeti részeit illetőleg Pauler Gyula és Szilagyi Sándor stb. működtek közre. A füzetet diszitő tiz rajzot Cserna Károly, Dörre Tivadar, Feszty Árpád, Kimnach László, Ujváry Ignácz és Vágó Pál festőművészeink készitették. — A Dunántuli országrész egyes vidékeink ismertetéséből eddig Veszprém, Zala, Tolna és Somogy megyék leirásai jelentek meg, a két előbbi Eötvös Károly, a két utóbbi Baksay Sándor tollából, tehát olyan jeleseinktől, kik nemcsak mint irók, hanem mint megfigyelők és kutatók is elsőranguak s igy e vállalatot olyan dolgozatokkal gazdagitották, melyek a maguk neméhen mintaszerüeknek mondhatók, s bizonyára méltó figyelmet fognak kelteni nemcsak magyar, hanem a német kiadás olvasóinál is. E honismertető vállalatból, mely a magyar kir. államnyomda kiadásában, s a Révaitestvérek bizományában jelenik meg, egy-egy füzet ára 30 kr.

Hirdetmény.

Könyv a gyermekek kezében való képes, mesés, verses. **Könyvet** a felnőttnek mulatva oktatót. **Könyvet** az arának, a kedvesnek, a jónak, — az irodalom remekei diszes kiállitásban nagy* választékban kaphatók: **Stark Nándor** könyvkereskedésében
1—3 a kávéházzal szemben.

5145.—T. 1894.

Hirdetmény.

A városi számvevői hivatal részéről közhirré teszem, hogy Szentes város 1894. évre készült pótköltségvetési előirányzata az 1886. évi XXII. t.-cz. 125. §-a rendelkezéséhez képest 1894. évi deczember 9-től deczember 23-ig a számvevői hivatalban a Kurczántuli volt iskolai épületben közszemlére kitétetett.

Mely körülményt azzal teszem közhirré, hogy a pótköltségvetési előirányzatot a közszemle ideje alatt bárki is megtekintheti s esetlegarra észrevételeit megteheti.

Szentesen, 1894. évi decz. 11.

Győri Ferencz,
főszámvevő.

Pályázati hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesitő és belvizszabályozó társulat II-ik szakaszának mindszenti szivattyu telepénél főigazgatói kinevezés utján betöltendő, 800 frt évi fizetéssel dijazott gépészi, 480 frt évi fiizetéssel javadalmazott gépápolói, és 420 frt fizetéssel dijazott fűtői állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Mindhárom állással a fenti fizetésen kivül szabad lakás is jár.

Kik ezen állások bármelyikére pályázni óhajtanak, kellően felszerelt kérvényüket, képesitettségükre és eddigi alkalmaztatásukra vonatkozó okmányokkal együtt, folyó hó 25-éig alólirott szakasz igazgatóságánál Szentesen nyujtsák be.

A gépész — kinek a géplakatos iparban is jártasnak kell lenni — állását 1895. évi január hó 1-ső napján, a fűtő és gépápoló pedig február hó 1-ső napján tartozik elfogadni.

A kik ez állásokat elnyerik, véglegesitésre csak egy évi sikeres próba szolgálat után tarthatnak igényt.

Szentes, 1894. deczember 5-én.

Körös-tisza-marosi ármentesitő belvizszab. társulat
3—3 II-ik szakaszigazgatósága.

Hirdetmeny.

Szentes r. t. város tulajdonát képező tiszai kikötő és rakpart dijszegési jogát 1895 évi január hó 1-től kezdődőleg 1897. decz. 31-én terjedő egymásután következő három évre haszonbérbe kiadni szándékozván.

Felhivatnak haszonbérleni szándékozók, hogy f. hó 15-én d. e. 9 órakor a városi tanácsteremben megtartandó nyilvános árverésen 60 frt bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg.

A feltételek alulirottnál megtekinthetők.

Kelt Szentesen, 1894. deczember hó 5.

Novobáczky Győző,
3—3 tanácsnok.

461—1894. Szentes város iparügyi tanácsnokától.

Hirdetmény.

Az 1884. évi XVII. t.-cz. 167. §-a értelmében az I. foku iparhatóságokat, működésükben iparhatósági megbizottak támogatják.

Az 1894. évre megválasztott iparhatósági megbizottak, működési határideje az év végév l lejárván, az 1895. évre működni hivatott **20 iparhatósági megbizott választása** Szentes város tekintetes tanácsának mint I foku iparhatóságn ak — 1894. évi november hó 23 án 3680. szám alatt kelt végzésével elrendeltetett, s a választás vezetésével alólirott tanácsnok bizatott meg; ennek alapján **a választás határnapjául, az 1894. évi decz. hó 16-ik napja, délelőtt 8 órától 12 óráig, választási helyiségül pedig a szentesi ipartestület háza tüzetik ki.**

Felhivatnak a Szentes város területén lakó — választásra jogositott — kereskedők és iparosok, hogy a saját jólfelfogott érdekükben, a választás napján a mondott helyen minél számosabban jelenjenek meg és szavazat jogukat gyakorolják.

Szentesen, 1894. november 26.

2—3 **Nyíry Gyula,**
iparügyi tanácsnok.

Essenz stomatika compos. Védjegye **J.** a csillagban.

Szent Jakab-féle gyomorcseppek.

Számos év óta kipróbált, soha nem hatástalan szer gyomorfájás ellen, különösen étványtalanság, emésztési gyengeség, émelygés, görcsök, gyomorégés, kolika, rossz széktétel stb ellen. Egy üveg ára 1 és 3 mark. Árjegyzék bérmentve. Mint elsőrendü gyógyszer ismeretes a **dr. Lieber-féle idegerősitő Elixir,** védjegye a kereszt és a horgony. Kérjünk árjegyzéket. Orvosi és hatóságilag hitelesitett vevény szerint készül **Fanta M.** Gyógytárában, Prága.

Iszákosság a regrosszabb esetben is gyógyitható **Sougede Essenz** által. Hatása csodálatos; használható az egyén tudtával vagy a nélkül. Szin, szag és iz nélkül. Eredmény mindenkor bizonyos. Egy üveg ára 3 mark. Fő-depot: **Hoffmann gyógyszertára Scheuditz Leipzig.** 9—40

Tinct. nervi tonica

(Dr. Lieber tanár idegerősitő Elixirje.)

Csak a kereszt és horg. védjegygyel valódi.

Készül M. Fanta gyógytárában Prágában orvosi és hatóságlag hitelesitett rendelvény szerint. Ezen szer régi idő óta ismeretes mint idegerősitő szer, különösen gyengeségeknél, félelem érzet, szivdobogás, hátfájás, szédülés, rossz emésztés stb. ellen.

Kivánatra árjegyzéket ingyen. Egy üveg ára 1½. 3—5 Mark

Gyomorfájosoknak ajánlható a sokszorosan kipróbált Szent Jakab féle gyomorcsepp. Egy üveg ára 1 v. 2 Mark.

Viz iszony gyógyitható a **Hydross Essenz** által. Minden állapotban biztos eredményért felelősséget vállalunk.

Az orvos uraknak a legsürgősebben ajánljuk használni. Még ott is használ a hol minden reményt eladtak. Gyógyuláshoz elég 1—2 üveg ára 5 Mark.

6—40 Központi fő-üzlet:
MOHREN-APOTHEKE, SCHKENDITZ-LEIPZIG.

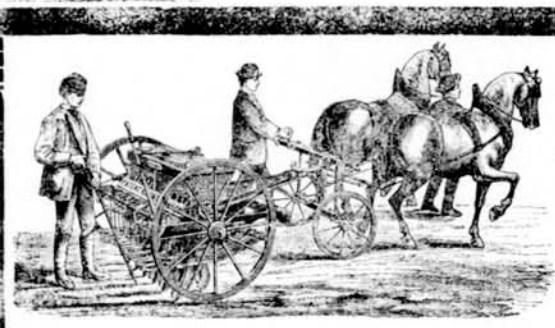

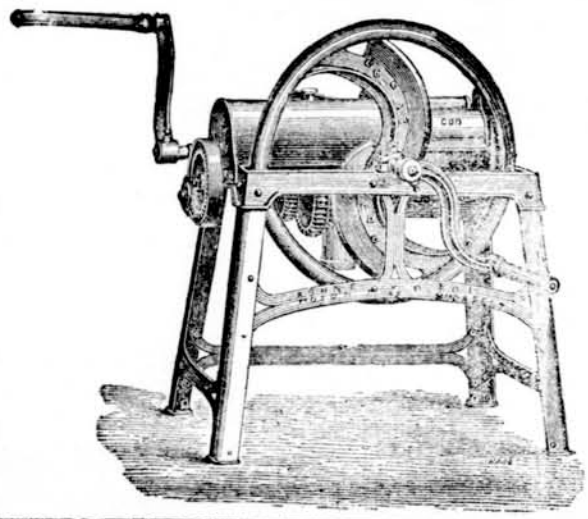

KÜHNE EDE

gazdasági gépgyár Mosonban alakult 1856-ban
Bizományi raktár Szentes és vidéke részére

Polacsek Nándornál Szentesen

Ajánlja általánosan kedvelt, egyszerüségében felülmulhatlan s több mint **14000** példányban elterjedt

HUNGARIA DRILL ÉS JUBILEUM DRILL
sorvető gépeit leszállitott árakon,

Hegyes, hullámos területre „MOSONI DRILL" legujabb legegyszerübb sorvetőt **Sack-féle** ekék, két és többvasu ekék. **Laacke-féle** szántóföldboronák 12-féle nagyságban.

Laakce-féle kedvelt rétboronák, Rosták, Konkolyozók. Konkolyozók. Kitünő szelelő magtárrosta (33 frt,) meglepő munkaképesség.

Ventzky-féle füllesztők.

Szecska és répavágók, morzsolók, darálók, járgányok stb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: BUDAPEST, saját ház
VI. Váczi-körut 57a.

Szentes, 1894. Nyomatott Sima Ferencz gyorssajtóján.